

การวิเคราะห์ความหมายและสุนทรียะของมรดกทางวัฒนธรรม
การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์
วัฒนธรรมในมณฑลเหลียวหนิง*

ANALYSIS OF THE MEANING AND AESTHETICS OF EMBROIDERY
CULTURAL HERITAGE MANCHU FOLK FOR THE DEVELOPMENT
OF CULTURAL PRODUCTS IN LIAONING PROVINCE

จาง หยง

Zhang Yong

ชัยยศ วณิชวัฒนานูวัต

Chaiyot Wanitwatthananuwat

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศิลปกรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ประเทศไทย

Doctor of Fine and Applied Arts Fine and Applied Arts Management

Faculty of Fine and Applied Arts, Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: chaiyot.bkkthon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน และ 2) วิเคราะห์ความหมายและสุนทรียะของมรดกทางวัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ผู้สืบทอดวัฒนธรรม นักออกแบบงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู และผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเย็บปักถักร้อย วิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความหมายแฝง คุณค่าทางสุนทรียะของมรดกของการเย็บปักถักร้อยของชาวแมนจู และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า 1) การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเป็นสิ่งที่ห่างไกลและล้าสมัยในการรับรู้ของ

* Received 25 May 2024; Revised 2 July 2024; Accepted 4 July 2024

สาธารณชน และเยาวชนขาดความเข้าใจในคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิม มีความสนใจในสิ่งใหม่ๆ มากขึ้นเมื่อเผชิญกับกระแสแฟชั่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น การจัดนิทรรศการ และการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ สามารถนำวัฒนธรรมดั้งเดิมกลับมาสู่สายตาของสาธารณชนให้เกิดการรับรู้ เข้าใจความหมาย คุณค่า และความสำคัญของวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การสืบทอดและปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม และ 2) การผสมผสานองค์ประกอบดั้งเดิมของการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเข้ากับการออกแบบที่ทันสมัยเชิงนวัตกรรมที่ยังคงเอกลักษณ์ สุนทรียะ และความสำคัญทางวัฒนธรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมร่วมสมัย ดังนั้น หากได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมจะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มสำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในมณฑลเหลียวหนิง

คำสำคัญ: สุนทรียะของมรดกทางวัฒนธรรม, เย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู, เศรษฐกิจสร้างสรรค์

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study and analyze Manchu folk embroidery, Liaoning Province's Intangible Cultural Heritage, The People's Republic of China; and 2) analyze the meaning and aesthetics of Manchu folk embroidery cultural heritage for the development of cultural products. This research was qualitative research. The research tools used were in-depth interviews. Interview with 5 experts, including cultural inheritors, Manchu folk embroidery designer and experts in the embroidery industry Data from interview content were analyzed regarding connotations. Aesthetic value of the heritage of Manchu embroidery and increasing economic value. The research found that: 1) Manchu folk embroidery is distant and outdated in the public's perception and youth lack understanding of the value of traditional culture. There is more interest in new things and the face of fashion trends. Strengthening the promotion of local tourism, exhibitions and use of online platforms can bring traditional culture back into the eyes of the public to create awareness. Understand the meaning, value, and importance of culture which will lead to the inheritance and protection of cultural heritage; and 2) combining traditional

elements of Manchu folk embroidery with innovative modern designs that maintain uniqueness, aesthetics, and cultural significance in the development of contemporary cultural products. Therefore If supported by the government and the development of cultural industries, it will bring added value for the creative economy in Liaoning Province.

Keywords: Aesthetics of cultural heritage, Manchu folk embroidery, Creative economy

บทนำ

กระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมและศิลปะจีน การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูก็เป็นหนึ่งในตัวแทน การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูได้รับเลือกเป็นรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติในปี พ.ศ. 2551 ในปี พ.ศ. 2546 จีนได้เข้าร่วมอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในฐานะภาคีสัญญา โดยผสมผสานการคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ไว้เป็นส่วนสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ และกลายเป็นประเด็นสำคัญในภาครัฐ และวงการศิลปะในปัจจุบัน (Sheng Yang, 2017) สภาแห่งชาติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ให้ความสำคัญในการใช้ประโยชน์จากโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมและการคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างวัฒนธรรมและกลายเป็นส่วนสำคัญของความคิดของสี่จิตวิญญาณเกี่ยวกับลัทธิสังคมนิยมที่มีลักษณะเฉพาะของจีนในยุคใหม่ (Chen Linkang, 2011)

กลุ่มชาติพันธุ์แมนจูมีต้นกำเนิดทางตอนเหนือของสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากอิทธิพลของภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ผู้คนส่วนใหญ่จึงต้องอาศัยหนังสัตว์เป็นเสื้อผ้าเพื่อให้ร่างกายอบอุ่น ตามการค้นพบทางโบราณคดีเมื่อกว่า 6,000 ปีที่แล้ว วัสดุที่เกี่ยวข้องกับการเย็บปักถักร้อยที่มีอายุมากกว่า 4,000 ปี ถูกค้นพบในโบราณคดีในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ เครื่องมือทอผ้าในยุคแรก ๆ และเสื้อผ้า การค้นพบทางโบราณคดีเหล่านี้สามารถพิสูจน์ได้ใน Records of the Grand Historian เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเทคโนโลยีการตัดเย็บค่อย ๆ เติบโตในช่วงเวลานั้น ผู้คนในภูมิภาคเฮยหลงเจียงเริ่มใช้วัสดุต่าง ๆ เช่น หนังปลาหนังสัตว์ และเปลือกไม้ในการตัดเย็บ จากเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ขุดพบจะเห็นได้ว่า ประชากรในแถบนี้มีความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตัดเย็บแล้ว และเมื่อเทคโนโลยีการตัดเย็บมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คนในท้องถิ่นก็สร้างสรรค์งานปักผ่านประสบการณ์และภูมิปัญญาที่สั่งสมมา การเกิดขึ้นของการเย็บปักถักร้อยไม่เพียงตอบสนองความต้องการด้านความเป็นอยู่

และจิตวิญญาณของผู้คนในขณะนั้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานสำหรับการเย็บปักถักร้อย
แมนจูในอนาคต (Chen Linkang, 2011)

รูปที่ 1 เครื่องแต่งกายมงคลของราชวงศ์ชิง

ที่มา: <https://shorturl.asia/xeboV>

รูปที่ 2: รองเท้าปักแมนจู

ที่มา: คอลเลกชันงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู พิพิธภัณฑ์จี๋หลิน

งานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูรุ่งเรืองในสมัยราชวงศ์ชิง และมีการสาธิตรูปแบบที่หลากหลายและเทคนิคการปักอันวิจิตรงดงามในช่วงเวลานี้ การยอมรับของชาวแมนจูต่อวัฒนธรรมในที่ราบภาคกลางนั้นสูงกว่าการยอมรับของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน เนื่องจากได้มีงานปักพื้นบ้านหลายประเภท ครอบคลุมทุกด้านของชีวิต ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยของตลาดหัตถกรรมนี้ งานหัตถกรรมเย็บปักถักร้อยจากภูมิภาคและกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ทั่วประเทศก็ได้เกิดขึ้นเช่นกัน เช่น งานปักซูโจว งานปักเสฉวน งานปักกวางตุ้ง งานปักมณฑลหูหนาน ซึ่งทั้งหมดนี้มีลักษณะเฉพาะของตัวเองเป็นผลิตภัณฑ์งานปักที่มีเอกลักษณ์มีลักษณะพื้นบ้านเป็นของตนเอง ซึ่งองค์ประกอบทางศิลปะและวัฒนธรรมส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากการปักของชาวแมนจู (He Xiaohan, 2018)

ด้วยในปัจจุบันการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู มีรูปแบบทางศิลปะที่มีลักษณะโดดเด่นด้วยสีและรูปทรง เน้นความเรียบง่าย ซึ่งไม่ได้รับการพัฒนา ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมร่วมสมัยในสังคมยุคใหม่ ดังนั้น หากได้รับรู้และเข้าใจความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ความสำคัญและสุนทรียะของการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู รวมถึงการผสมผสานให้เกิดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม สามารถนำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมและออกแบบผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมร่วมสมัยสำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในมณฑลเหลียวหนิง อีกทั้งยังส่งผลให้เยาวชนคนรุ่นหลังได้เกิดการรับรู้เข้าใจ ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การคุ้มครองและสืบทอดมรดกวัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านในมณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน (Li Xiaoqing, 2021)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. วิเคราะห์ความหมายและสุนทรียะของมรดกทางวัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูสำหรับเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านเหลียวหนิงแมนจู เศรษฐกิจวัฒนธรรมสร้างสรรค์และการออกแบบงานศิลปะ และการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

ลำดับที่	ชื่อ	ผู้เขียน	สถานที่พิมพ์	เวลาที่ตีพิมพ์
1	แผนที่ศิลปะเครื่องแต่งกาย ชาติพันธุ์จีน-เลมแมนจู	เจิ้งฮุย	สำนักพิมพ์ วรรณกรรมและ ศิลปะชานตง	2017
2	การวิจัยการประยุกต์ใช้ นวัตกรรมรูปแบบการปักแมนจู และงานฝีมือในการออกแบบ เสื้อผ้าสมัยใหม่	เกา เซียว หราน	มหาวิท ยาลั ย เทคโนโลยีฉางซุน	2017
3	การออกแบบและการวิจัย ศิลปะการปักแมนจูในสถาบัน Xinbin	เฟิงคัง คอง	มหาวิทยาลัยเส้น หยาง	2019
4	การวิจัยเกี่ยวกับมรดกทาง วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของ สิ่งทอและการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและ ความคิดสร้างสรรค์-โดยนำ องค์ประกอบการปักแมนจูมา เป็นตัวอย่าง	หลิว จินท ยิ๊ง	มหาวิทยาลัยสารพัด ช่างต้าเหลียน	2020
5	การศึกษารูปแบบการเย็บปัก ถักร้อยพื้นบ้านของกลุ่มชาติ พันธุ์แมนจูในเมืองจินโจว	ซุย ซุน หนิง	มหาวิทยาลัยป้อไห่	2020
6	งานวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบ ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์และ การตลาดแบรนด์ใน สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจ สร้างสรรค์	โจว เว่ย	วารสาร มหาวิท ยาลั ย พาณิชยศาสตร์ฮาร์ บิน	2015

ลำดับที่	ชื่อ	ผู้เขียน	สถานที่พิมพ์	เวลาที่ตีพิมพ์
7	การวิจัยเกี่ยวกับการสกัดองค์ประกอบภาพและการสร้างรูปแบบใหม่ของแมนจูแบบดั้งเดิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	หม่า ลีหวน	มหาวิทยาลัยเสิ่นหยาง	2019
8	เศรษฐกิจ สมุดปกสีน้ำเงินแห่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของจีน	หวังจื้อ จง	สำนักพิมพ์เศรษฐกิจรายวัน	2017
9	สะท้อนการพัฒนาเศรษฐกิจวัฒนธรรมสร้างสรรค์	คุเฟย	อุตสาหกรรมวัฒนธรรม	2020
10	ว่าด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการออกแบบงานศิลปะ	วังคุน	สถาบันศิลปะ Qilu	2016
11	การปกป้องทักษะด้านหัตถกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ: การฟื้นคืนชีวิตหรือการก้าวไปสู่งานศิลปะ?	ซู กั้นลี่	สำนักพิมพ์ศิลปะชาติพันธุ์	2017
12	การวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองดิจิทัลและการพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในประเทศไทย	หยวน ซีหฺยาลิง	อุตสาหกรรมวัฒนธรรม	2021
13	การสำรวจการศึกษาและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของไทย	คางเหวินซิน	เทคโนโลยีเส้นใยเคมีและสิ่งทอ	2022
14	การสืบทอดและการพัฒนาการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู	จางเหลียง	มหาวิทยาลัยครุเสิ่นหยาง	2020

ตารางที่ 1: วรรณกรรมมรดกทางวัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมในมณฑลเหลียวหนิง

ที่มา: จางหยง. (2024)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์รูปแบบ วิธีการ องค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการเย็บปักถักร้อย
พื้นบ้านแมนจู มณฑลเหลียวหนิงในการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม

3. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญในวงการอุตสาหกรรม จำนวน 2 คน ผู้สืบทอดวัฒนธรรม จำนวน 2 คน และ
นักออกแบบงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการออกแบบแบบสัมภาษณ์
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC) และประเมินแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม และนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม รวม
จำนวน 5 คน นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการประเมินไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการ
วิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ และสรุปผล

ผลการวิจัย

1. มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ไม่ได้เป็น
เพียงการตกผลึกของอารยธรรมมนุษย์เท่านั้น แต่ยังเป็นความมั่งคั่งสาธารณะ ประกอบด้วยภูมิ
ปัญญาของมนุษย์ ตลอดจนความฉลาดหลักแหลมและอารยธรรมแห่งประวัติศาสตร์ ถูกส่งต่อ
จากรุ่นสู่รุ่น โดยถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและมีปฏิสัมพันธ์กับ
ธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ให้ความรู้สึถึง เอกลักษณ์และความยั่งยืนของชุมชน การเย็บปัก
ถักร้อยพื้นบ้านแมนจูมีต้นกำเนิดมาจากวัฒนธรรมพื้นบ้านทางตอนเหนือของสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน และได้รับความนิยมต่อมาในพื้นที่มณฑลต่าง ๆ เช่น เหลียวหนิง จี๋หลิน และเฮย
หลงเจียง การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเป็นงานฝีมือพื้นบ้านที่โดดเด่นด้วย การปักด้วย
เข็ม การผูกดอกไม้ และรูปแบบการปักซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยระดับภูมิภาคและ
สิ่งแวดล้อม แก่นเรื่องที่ปรากฏในการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูนั้นมีความหลากหลายและมี
รูปแบบที่มีความหมายมากมาย ในการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูมักใช้สีแดง เหลือง น้ำ
เงิน และขาวเป็นสีหลัก ส่วนสีอื่น ๆ ใช้เป็นสีผสมเสริมเพื่อสร้างผลงานทางศิลปะที่แตกต่างกัน
เช่น ความเรียบง่าย ความสง่างาม ความงดงาม และความมีชีวิตชีวา มีลักษณะทางศิลปะที่โดดเด่น
เฉพาะตัวของชาวแมนจู ด้วยรูปทรง สี และรูปร่างที่มีความสวยงาม วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการ
เย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู ได้แก่ ด้ายและผ้า โดยทั่วไปจะเป็นผ้าฝ้าย ผ้าซาติน การเย็บปัก

ถักร้อยพื้นบ้านแมนจูมักปรากฏในเสื้อผ้า ของใช้ในชีวิตรประจำวัน และของประดับตกแต่ง งานฝีมือมีความประณีต และลวดลายที่มีความหมายสะท้อนถึงภูมิปัญญาและความอดทนของชาวแมนจู ด้วยความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น

เนื้อหาและแก่นเรื่องการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู

1) หัวข้อการบูชาธรรมชาติ

ธีมของการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูแบบดั้งเดิม ส่วนใหญ่มาจากวิธีปฏิบัติในการผลิตของชาวแมนจู ในวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนจากการตกปลาและการล่าสัตว์มาเป็นเกษตรกรรม ลวดลายที่แสดงด้วยดอกไม้ นก และทิวทัศน์ธรรมชาติได้กลายเป็นงานปักยอดเยี่ยมของชาวแมนจู และมักปรากฏบนปกเสื้อและแขนเสื้อของเสื้อผ้าแมนจู

รูปที่ 3: รูปแบบการปักดอกไม้บนข้อมือ

ที่มา: <https://ishare.ifeng.com/c/s/7uqFS0XBPyM>

รูปที่ 4: รูปแบบการปักที่มีธีมเป็นธรรมชาติ

ที่มา: <https://shorturl.asia/ZXQq0>

2) หัวข้อสัตว์

การแสดงออกถึงลวดลาย ชาวแมนจูมักใช้สัตว์เป็นองค์ประกอบในการสื่อความหมาย แสดงความปรารถนาอันสวยงามออกมาอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ลวดลายนกกะเรียนมงกุฎแดงที่เห็นบ่อยครั้ง ใช้เพื่อแสดงถึงความปรารถนาของผู้คนในเรื่องสุขภาพและการมีอายุยืนยาว และลวดลายดอกโบตั๋นในดอกไม้ก็ใช้เพื่อแสดงถึงความปรารถนาของผู้คนในความมั่งคั่งเช่นกัน

รูปที่ 5: แผ่นแปะปักจากราชวงศ์ชิง

ที่มา: <https://huaban.com/boards/65109982>

3) เรื่องราวในตำนาน

ชาวแมนจูมีความเชื่อทางศาสนาเป็นของตัวเองและมีเรื่องราวในตำนานมากมายที่เกี่ยวข้องกับศาสนาของพวกเขา ดังนั้นลวดลายที่เกี่ยวข้องกับศาสนาจึงปรากฏในงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของผู้คนและมีความหมายมากมาย

รูปที่ 6: เรื่องราวในตำนานของอมตะแปดคนที่ข้ามทะเล

ที่มา: <https://weibo.com/zhongguonvhong?tabtype=feed>

4) หัวข้อตกแต่งทรงเรขาคณิต

ลวดลายเรขาคณิตเป็นรูปแบบทั่วไปในชีวิตประจำวัน และองค์ประกอบก็สอดคล้องกับความชอบด้านสุนทรียศาสตร์ของสาธารณชน ลักษณะเฉพาะคือการผสมผสานจุด เส้น และพื้นผิวอย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดรูปแบบสีเหลี่ยม และรูปหลายเหลี่ยม ลวดลายเหล่านี้สามารถขยายและออกแบบเพิ่มเติมได้ด้วยการทำซ้ำ การสานต่อ และวิธีการอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดลวดลายการตกแต่งรูปทรงต่าง ๆ มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์

รูปที่ 7: หมอนปักลายเรขาคณิตแมนจู

ที่มา: คอลเลกชันงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู พิพิธภัณฑ์จี้หลิน

2. ผลลัพธ์ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นผลลัพธ์ของสังคมสมัยใหม่ที่นำเสนอทรัพยากรทางวัฒนธรรมในรูปแบบที่สร้างสรรค์ ที่เกิดจากการทำให้แนวคิดทางจิตวิญญาณ แนวคิดทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ สร้างผ่านการวางแผนและการออกแบบให้เปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าเชิงสร้างสรรค์และใช้งานได้จริงในสังคมร่วมสมัย เป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (Yang Huizi, 2017) จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ พบว่า ผลลัพธ์วัฒนธรรมร่วมสมัยได้รับการออกแบบ โดยนำความหมายแฝงทางวัฒนธรรม คัดสรรตัวแทนและองค์ประกอบที่โดดเด่นทางวัฒนธรรมที่มีความหมายแฝงทางชาติพันธุ์แมนจู ในมณฑลเหลียวหนิงผสมผสานกับรูปแบบของวิถีชีวิตปัจจุบันที่ขับเคลื่อนด้วยความคิดสร้างสรรค์ และเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการสืบทอดวัฒนธรรม

การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูมีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ผ่านหลายราชวงศ์และมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในแต่ละยุคประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังดึงดูดข้อบ่งชี้ประกอบบางอย่างจากการปักชาติพันธุ์อื่น ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาตนเองและเพิ่มคุณค่า ซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในรูปแบบและสีส่น ในสมัยราชวงศ์ชิง เมื่อกาลเวลาผ่านไปสังคมปัจจุบัน ชีวิตของผู้คนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก แฟชั่นและเทรนด์ต่าง ๆ ก็ได้ส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมในอดีต นำไปสู่การไม่ใส่ใจและขาดความเข้าใจในวัฒนธรรม

ดั้งเดิม ส่งผลให้ความสนใจในการคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ลดถอยลงไป ด้วยเหตุผลประการแรก คือ งานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเป็นงานฝีมือที่มีมายาวนาน การเปลี่ยนแปลงและพัฒนารูปแบบต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมากในการเรียนรู้และทักษะที่เชี่ยวชาญ ประการที่สอง งานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูไม่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชน ศิลปะสมัยใหม่ได้เข้ามาหลายรูปแบบ หลายมิติในทุกด้านของชีวิตอย่างต่อเนื่อง รูปแบบศิลปะแบบดั้งเดิมจึงเริ่มเป็นความล้าสมัยสำหรับเยาวชน รูปแบบของศิลปะถูกแทนที่ด้วยรูปแบบที่มีองค์ประกอบทันสมัยเป็นที่ชื่นชอบของตลาด ผู้คนหันไปสนใจสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับกระแสแฟชั่น ประการที่สาม มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้นั้นไม่ได้รับการปกป้องและพัฒนา อีกทั้งมีช่องทางการสื่อสารวัฒนธรรมน้อย ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมเข้าถึงสาธารณชนได้ยาก ในสถานการณ์เช่นนี้ ทำให้ทักษะการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูจะค่อย ๆ สูญหาย และยังนำไปสู่การแย่งงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูออกจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ลดสถานการณ์ดำรงอยู่ของมรดกวัฒนธรรม (Li Xiaoping, 2021)

การเย็บปักถักร้อยเป็นศิลปะที่มีศักยภาพในการพัฒนา สามารถเปลี่ยนสุนทรียภาพทางสายตาให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การออกแบบและส่งเสริมผลงานจะค่อย ๆ เป็นที่ยอมรับและชื่นชอบจากสาธารณชน ซึ่งไม่เพียงทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นที่ชื่นชอบของคนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับก้าวต่อไปสู่โลกภายนอก (He Xiaohan, 2018) ดังนั้น รูปแบบศิลปะแบบการเย็บปักถักร้อยแมนจูจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงและก้าวให้ทันยุคสมัยเพื่อไม่ให้ถูกลืม กลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคนและวัยรุ่นซึ่งมีมุมมองด้านสุนทรียะที่เป็นเอกลักษณ์ อย่างไรก็ตามความสวยงามก็สอดคล้องกับกระแสในปัจจุบัน ผู้ผลิตและนักออกแบบจำเป็นต้องผสมผสานองค์ประกอบการเย็บปักถักร้อยแบบดั้งเดิมเข้ากับเทรนด์ปัจจุบันเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากผู้คนมากขึ้น ตลอดจนการปกป้องและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยการวางแผนระยะยาวในการดำเนินการ และจำเป็นต้องมีการสนับสนุนในนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการวัฒนธรรมดั้งเดิมเข้ากับวัฒนธรรมร่วมสมัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู มณฑลเหลียวหนิง สามารถสรุปได้ว่ามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ถือเป็นสมบัติของชาติ ในยุคปัจจุบัน เราไม่เพียงแต่ควรรู้วิธีการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ แต่ยังต้องรู้วิธีการพัฒนามรดกทาง

วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้อีกด้วย ในขณะที่การปกป้องและสืบทอดศิลปะการเย็บปักถักร้อยและนำไปใช้กับการออกแบบที่ทันสมัยก็ยังคงเป็นการช่วยให้ศิลปะการเย็บปักถักร้อยพัฒนาอย่างจริงจัง ด้วยการทำความเข้าใจวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาชีวิตเป็นหลัก โดยมีการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมาย เราควรสำรวจถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษของเราทิ้งไว้และสร้าง “ยีนวัฒนธรรม” พื้นบ้านที่มีลักษณะเฉพาะของจีน เพื่อให้ศิลปะการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูสามารถกลับคืนสู่สังคมสมัยใหม่ได้อีกครั้ง และรวมเข้ากับกระแสสาธารณะ (He Xiaohan, 2018) ดังนั้น การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูควรเพิ่มความพยายามในการส่งเสริมและการออกแบบที่เป็นนวัตกรรม

การสำรวจวิธีผสมผสานองค์ประกอบ รูปแบบ และความหมายอันยาวนานที่มีอยู่ในงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเข้ากับการออกแบบร่วมสมัย ถือเป็นแผนระยะยาวสำหรับอนาคตของการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู โดยผสมผสานความหมายอันหลากหลายและลักษณะเฉพาะทางศิลปะขององค์ประกอบงานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเข้ากับการตกแต่งและผลิตภัณฑ์ที่มี ทำให้ผลิตภัณฑ์มีเรื่องราว ความหมาย ช่วยเพิ่มคุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางวัฒนธรรม และเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมอันจะนำไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ อีกทั้งในปัจจุบันการเผยแพร่งานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูยังมีช่องทางการเผยแพร่น้อย การเผยแพร่หนังสือและสื่อต่าง ๆ ไม่เป็นที่น่าสนใจ ยากต่อการเข้าถึงและเข้าใจวัฒนธรรมดั้งเดิม การสืบทอดและการปกป้องวัฒนธรรมดั้งเดิมจึงควรปรับปรุงแบบและวิธีการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคมใหม่ โดยการเผยแพร่ผ่านนิทรรศการ กิจกรรมแลกเปลี่ยน แพลตฟอร์มออนไลน์ และสื่อใหม่

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป นับตั้งแต่การประชุมแห่งชาติครั้งที่ 18 ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน การคุ้มครองและการสืบทอดมรดกที่จับต้องไม่ได้ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในประเทศ การศึกษาถึงคุณค่าทางมนุษยนิยมและแง่มุมทางเศรษฐกิจและสังคมของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของวัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยนำมาสืบทอดในสังคมยุคใหม่ ในรูปแบบของการท่องเที่ยวในท้องถิ่น การศึกษาของโรงเรียน นิทรรศการ กิจกรรมการแลกเปลี่ยน และแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการส่งเสริมการขาย การปกป้องมรดกวัฒนธรรมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม จากการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์แมนจูในมณฑลเหลียวหนิง และวิเคราะห์การใช้แกนเรื่องงานเย็บปักถักร้อย ลักษณะรูปทรง และสี ตลอดจนความหมายแฝงของวัฒนธรรม สสำรวจมรดกและการ

พัฒนาของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู และวิเคราะห์ปัจจัยของปัญหา ประการแรก การพัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการกระจายตัวของข้อมูลที่หลากหลายมากมาย และนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมก็เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมได้รับผลกระทบอย่างมาก และวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากปากต่อปากใกล้สูญพันธุ์ (Wang Hongjun, 2007) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและการพัฒนาสังคมในเชิงเศรษฐกิจได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของผู้คนอย่างต่อเนื่อง มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมในอดีต เยาวชนขาดความสนใจและไม่เข้าใจวัฒนธรรมดั้งเดิม ส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ประการที่สอง ผู้ผลิตตามไม่ทันยุคสมัยของสังคมใหม่ในแง่ของนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม่สามารถตอบสนองชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน และไม่สะท้อนถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรมดั้งเดิมได้ วัฒนธรรมดั้งเดิมควรมีการบูรณาการวัฒนธรรมให้เกิดวัฒนธรรมร่วมสมัยและมีการเรียนรู้ผ่านตำราเรียนและการปฏิบัติ โดยให้เกิดการตระหนักรู้ถึงความหมาย สุนทรียะ ความสำคัญของการปกป้อง และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ดังนั้น การสร้างกลไกการจัดการทางวัฒนธรรมจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งสถาบันการจัดการทางวัฒนธรรม ซึ่งมณฑลเหลียวหนิงได้มีการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ งานเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมดั้งเดิม ในขณะเดียวกันก็มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงการใช้อุปกรณ์ประกอบศิลปะจากการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมและผสมผสานเข้ากับชีวิตผู้คนในปัจจุบัน โดยยังคงรักษาองค์ประกอบทางวัฒนธรรมดั้งเดิม รวมถึงการตรวจสอบและวิเคราะห์ตลาด ช่องทางการขายผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของมณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อเสนอแนะได้แก่ 1. ควรมีการจัดการด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน 2. ควรนำความรู้ เทคนิค วิธีการการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจู ให้นักศึกษาเรียนรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิม และตระหนักถึงความสำคัญของการปกป้องและสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม 3. ควรนำองค์ความรู้การเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านถ่ายทอดให้กับนักออกแบบ ผู้ผลิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายแฝงและสุนทรียะของวัฒนธรรมดั้งเดิม และผสมผสานกับการตกแต่ง ตลอดจนสิ่งของที่ใช้งานได้จริงและมีประโยชน์ใช้สอยในชีวิตสมัยใหม่ 4. ควรมีการขยายช่องทางการขาย โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น

Tiktok, Kwai, Taobao ฯลฯ เพื่อผลิตสื่อส่งเสริมการขายและประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม และ5. ควรมีการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมการเย็บปักถักร้อยพื้นบ้านแมนจูในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

บรรณานุกรม

- Chen Linkang. (2011). Public Channel: A Professional Platform for Public Cultural Services. *Audiovisual Industry*, (1), 62-74.
- He Xiaohan. (2018). Research on the Current Situation and Development of Intangible Cultural Heritage of Manchu Folk Embroidery. in (Research reports). Shenyang Jianzhu: Shenyang Jianzhu University.
- Li Xiaoqing. (2021). The Inheritance and Innovative Application of Liaoning Manchu Folk Embroidery from the Perspective of Intangible Cultural Heritage. in (Research reports). Liaoning: Liaoning University of Science and Technology.
- Sheng Yang. (2017). The Protection and Inheritance of National Intangible Cultural Heritage "Changzhou Recitation" in Local Universities: A Case Study of Changzhou Engineering Vocational and Technical College. *Journal of Jiangsu University of Technology*, 23(03), 35-38.
- Wang Hongjun. (2007). On the Protection of the Intangible Cultural Heritage of the Hezhe Ethnic Group. *Journal of Social Sciences of Jiamusi University*, (02), 102-103.
- Yang Huizi. (2017). Non material cultural heritage and cultural creative product design. China: China Academy of Art.